

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 5. An & quomodo peccatur mortaliter per minuta furta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

signatam excepto uno, vel altero asse, censetur peccare mortaliter, quia in moralibus parum pro nihilo reputatur: ac proinde quæ parum distant, nihil distare censentur.

Q. 5. *An & quomodo peccatur mortaliter per minuta furta?*

Resp. I. *Ex communi* qui per plura parva furta uni, vel pluribus facta intendit acquirere quantitatem notabilem, peccat mortaliter tum illa intentione; quia volitio furandi rem notabilem, seu inferendi damnum notabile, mortalis est, nam est volitio peccandi mortaliter, & actus voluntatis participat totam malitiam objecti. Tum etiam quovis furto levi ex illa intentione procedente, quia singulis vicibus aufert rem parvam cum intentione mortali auferendi magnam. Quod autem fit ex intentione mortali, quamvis in se leve sit, est peccatum mortale: actus enim imperatus à voluntate participat malitiam interioris actus imperantis, nam cum illo constituit unum mortaliter actum totalem, estque illius executio. Supposita tamentali intentione, multa illa furta continenter facta unum sunt furtum mortale: quia manant ab uno eodemque proposito efficaci, non interrupto, & virtualiter permanente. sed si interruptè fiant, tunc multiplicantur actus voluntatis mortaliter mali; item peccat mortaliter, qui rem levem semel furatur cum voluntate furandi magnam, si ea oc-

curreret, quia habet volitionem furti mortalis.

Resp. II. Qui saepe minima furatur sine animo auferendi rem notabilem, sed tantum ex occasione data accipit successivè quantitatem notabilem, vel damnum notabile paulatim, & successivè infert, peccat mortaliter per ultimum furtum, vel damnum rei de se levis, ubi advertit se per illud quantitatem notabilem complere. *Est communis.* Prob. non solum quia tunc incipit detinere alienum in notabili quantitate, ut docet communis sententia, sed etiam ratione ipsius acceptionis, ut docet saltem communior nam 1. tunc scienter accipit usque ad notabilem quantitatem, & hac ultima acceptione notabile damnum infert. 2. Qui vult, & ponit complementum damni notabilis proximi, eo ipso vult damnum notabile proximi: sed qui vult damnum notabile proximi, peccat mortaliter: ergo. Et verò si quis decem furtis parvis surripuit novem asses artificii, & videns si adhuc tres furetur, quantitatem fore notabilem, & damnum grave respectu illius; certè eo ipso, quòd vult furari, & furatur tres asses, vult saltem interpretativè quantitatem, quam surripuit, esse notabilem, & damnum, quod intulit esse grave: sed qui hoc vult peccat mortaliter. 3. Hæc ultima acceptio, licet de se levis, prout conjuncta moraliter cum aliis prioribus, complet ablationem rei gravis, revera gravis est, ac proinde mortalis:

lis: sicut retentio ultimæ partis licet de se levis, tamen quatenus cum retentione aliarum jam acceptarum, complet retentionem gravem, est gravis, ac mortalis retentio. Itaque licet levia furta præterita non uniantur moraliter cum hoc ultimo in ratione peccati, ununtur tamen ratione materiæ, & damni illati: multæ enim leves materiæ, & multa levia damna inter se moraliter uniantur, & aliquid grave constant.

Hinc famuli, & ancillæ peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem, si per plura furta levia etiam circa esculenta, & poculenta quantitatem sufficientem ad mortale compleant; quamvis juxta multos requiratur major quantitas in esculentis, & poculentis, quæ ipsi met consumunt quàm in his, quæ aliis donant. Idem dic de liberis, licet circa illos multi requirant majorem quantitatem quàm circa famulos, quia, inquit, parentes sunt minus invitati.

Imò secundum Rebell. Sanch. De Lugo, Bonac. & alios quodlibet furtum leve factum post completam materiam est mortale, quia toties adest voluntas saltem implicita augendi prius damnum grave, quod res ipsa augetur; & toties completur voluntas habendi materiam gravem partim retinendo, partim addendo novam: ac proinde quodlibet furtum subsequens est executio talis prævæ voluntatis: pot

Resp. III. Qui per furta minima qua nita-

tem notabilem implevit, *ex communi* tenetur sub mortali quamprimum restituere; quia alioqui esset iniquus detentor rei alienæ, seu alteri debitæ notabilis, & læderet jus alterius in re gravi: hinc Innoc. XI. damnavit hanc propos. *Non tenetur quis sub pœnâ peccati mortalis restituere, quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.*

Resp. IV. Tota hæc doctrina de levibus furtis vera est, etiamsi fiant diversis personis, quarum singulæ seorsim sumptæ damnium duntaxat leve patiantur, ita ut i. quodlibet ejusmodi furtum factum cum animo quid notabile acquirendi, sit mortale. *Ita commun.* Tum quia graviter, & generaliter damnantur in Scriptura omnes, qui utuntur ponderibus, vel mensuris iniquis, licet ex tali usu sæpe leve duntaxat damnium singulis obveniat. Deut. 25. *Non habebis in sacco diversa pondera, majus & minus: nec erit in domo tua modius major & minor, ... abominatur enim Deus eum, qui facit hæc, & aversatur omnem injustitiam; & Prov. 11. Statera dolosa abominatio est apud Dominum... & pondus æquum voluntas ejus.* Tum quia quodlibet fit cum voluntate mortali seu peccandi mortaliter, nam mortale est velle furari alienum in magnâ quantitate, cum hoc graviter prohibitum sit, & materia sit gravis. Deinde hæc ratio damni creandi nocet graviter societati humanæ: unde meritò censetur graviter prohibita jure naturali: nam alioqui sin-

guli

guli à diversis possent grave damnum accipere; & daretur ansa artes, ac labores honestos negligendi: nam citra mortale quilibet posset ditescere per minuta illa furta diversis facta.

2. Licet plura levia furta, ac damna fiant diversis sine intentione acquirendi aliquid notabile, sed tantum ex occasione data, tamen ultimum furum, seu damnum de se leve, sed complens quantitatem notabilem est mortale. Ita *Turrian. Valentia, Sanchez, & alii multi.* Quia licet quantitas sit levis respectu singulorum, quibus fit furtum, nec proinde singulis inferatur grave damnum; est tamen notabilis respectu communitatis, seu multitudinis eorum. Ergo fur ultimo furto levi complente quantitatem notabilem vult, & infert damnum notabile illius communitatis, seu multitudinis eorum; & vult habere, & habet alienum in magna quantitate. Et verò multis inferre damnum parvum, perinde est, inquit *Lefsius*, ac si uni inferas magnum: nam omnia illa parva simul juncta efficiunt unum magnum, quod est communitatis, quæ tali summa posset aliquem notabiliter juvare.

3. Est obligatio sub mortali sic accepta restituendi quam primùm: nam alioqui injustè retineretur res aliena notabilis, & notabile damnum injustè illatum continuaretur. Quod si restitutio fieri moraliter nequeat singulis, quibus subtracta est res levis, aut illatum leve

damnum: vel quia ignorantur ii singuli, vel quia executio difficilior est, quàm res tantilla postulet, vel quia periculum est infamiae; tunc restitutio fieri debet pauperibus communitatis damnificatorum, vel in alia pia opera eisdem loco utilia: nam hoc videtur consentaneum iustae voluntati illorum. Secus, si quis sit modus restituendi ipsis læsis, vel majori illorum parti, v. g. vendendo eisdem civibus postea in majori mensura, vel minuendo pretium: quia læsus habet jus, ut damnum sibi restituantur, dum restitui ei potest.

Not. Secundum multos ad mortale requiritur major quantitas in furtis parvis, quæ fiunt pluribus, quàm quæ uni: quia damnum, divisum in plures censetur minus. Item Doctores communiter aliquanto plus requirunt in furtis levibus ad mortale constituendum, quàm in uno furto gravi, quando inter furta illa parva intervallum magnum intercedit: quia, Dominus minus graviter cum ratione invitus est, & minus damnum censetur, quàm si simul eadem quantitas surriperetur. Unde exigunt quantitatem paulò majorem in illis furis minutis, ut quantitas censetur notabilis in ordine ad constituendum mortale quàm in uno furto gravi. Certè si non adeò magnum sit intervallum, non requiritur ad materiam gravem maior quantitas, dum paulatim accipitur, quàm dum simul: nam tunc
illa

illa eiusdem est æstimationis, & damnum æquè magnum inferitur.

Q. 6. *An quando plures uni per levia furta grave damnum inferunt, singuli peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem, licet singuli parum accipiant?*

Resp. I. Si id communi consilio, vel auxilio, vel concursu fiat, singuli peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem in solidum: nam singuli consentiunt in totum damnum, & ad illud totum moraliter cooperantur. Hinc si multi milites vineam ingressi, communi consilio, vel auxilio notabile damnum inferant, quilibet miles peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem in solidum, licet duos tantum racemos carpsisset.

Resp. II. Si id casu fiat, ita ut alter alterius non sit conscius, sed quilibet seorsim, & independenter ab alio leve damnum inferat, ignoretque damnum ab aliis illatum, vel inferendum; tunc nullus peccat mortaliter, & singuli tenentur solum sub veniali restituere partem damni à se illati: quia tunc singuli non sunt causa physica, aut moralis damni notabilis, nec in illud ullatenus consentiunt, unde quòd damnum notabile ex singulorum furtis simul sumptis sequatur, est omnino per accidens, & præter intentionem singulorum.

Resp. III. Si advertant notabile damnum inferendum per minuta furta, & tamen aliquid leve